

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025 - 2026

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 207

Valmistelija

kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206
talouspäällikkö markus.saarikivi@karkola.fi puh. 044-770 2113

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee talousarvion vahvistamisen yhteydessä päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Taloussuunnitelmassa vuosilta 2024–2026 kertyy kaikkiaan noin 789 000 euroa alijäämää. Kunnan taseeseen on kertynyt ylijäämää 7,1 Meur ja konsernille 4,9 Meur, joten kertyneet ylijäämät kattavat taloussuunnitelman alijäämät. Talousarviovuosi 2024 on 317 880 euroa alijäämäinen.

Kärkölen kunnan vuoden 2024 talousarvion toimintamenot ovat yhteensä noin 16,8 miljoonaa euroa ja kasvavat 1,3 %:a vuoden 2023 budjettitasosta. Kunnan henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan noin 0,23 miljoonaa euroa. Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan noin 69 500 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen arvioidaan pienenevän noin 0,18 miljoonaa euroa pääosin sähkön ja lämmityksen hinnan muutosten myötä.

Toimintatulot ovat noin 6,98 miljoonaa euroa, mikä on 4,6 prosenttia enemmän kuin vuoden 2023 muutetun talousarvion 6,67 miljoonaa euroa. Tuottoja lisäävät 4,2 prosentilla kasvaneet myyntituotot ja tukien ja avustusten 43,8 prosentin kasvu. Tuet ja avustuksen ovat olleet osin alibudjetoituna aiemmissa budjeteissa. Maksutuottojen odotetaan pysyvän ennallaan ja muiden toimintatuottojen kasvavan 2,1 prosenttia.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 10,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 arvioitiin kertyvän noin 9,7 miljoonaa euroa. Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisöveronsaajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Kuntien osuus yhteisöveron tuotoista laskee vuodesta 2023 alkaen, mutta yhteisöveron tuoton odotetaan kasvavan vuodelle 2023 arvioidusta 633 000 eurosta 1 361 000 euroon. Yhteisöveron tuotto on ylittänyt selvästi arviot vuonna 2023 ja hyvän tuoton odotetaan jatkuvan.

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä valtionosuudet pienentyvät edelleen hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksesta. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän noin 1,15 Meur vuodelle 2024. Tämä on 17 prosentin pudotus vuoden 2023 tasosta.

Talousarvioesityksessä vuosikate ei riitä kattamaan investointien myötä kasvanutta noin 1,5 Meur poistoerää, jolloin talousarvioluonnoksen tulos on 317 880 euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuosien 2025 ja 2026 poistot ovat noin 1,57 Meur tasolla ja myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä.

Merkittävänä investointikohteena jatkuu vielä siirtoviemäriin rakentaminen. Suuret investoinnit vaikuttavat kunnan lainanottotarpeeseen. Lainamäärä tulee kasvamaan vuoden 2024 aikana yhteensä noin 24,4 miljoonan euron tasolle, joka tarkoittaa noin 5 920 euroa asukasta kohden. Varsinaisen lainan lisäksi korkoriskiä aiheuttavat leasing-sopimukset.

Tasapainoisen talouden ehtona suunnitelmakaudella on toimintatuottojen kasvattaminen, toimintakatteen matala kasvu, pieni korkotason nousu ja investointien tehokas toteutus.

Esittelijä	pormestari Markku Koskinen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus keskustelee vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2025 - 2026 taloussuunnitelmasta. Kunnanhallitus jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessa 27.11.2023.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Kunnanhallitus 27.11.2023 § 221	

Valmistelija kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206
talouspäällikkö markus.saarikivi@karkola.fi puh. 044-770 2213

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jonka hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kärkölen kunnan talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024 - 2026 on esityslistan liitteenä.

Kunnanhallitus käsitteli talousarviota kokouksessaan 30.11.2023. Tämän kokouksen jälkeen talousarvion toimintatuottoihin on valmisteltu muutos. Kärkölen Veden tuottoja on pienennetty 42 000 euroa hulevesimaksujen kertymän osalta. Muutoksen vaikutus heikentää siis talousarviovuoden tulosta 42 000 eurolla ja lisää saman verran nostetavan lainan määrää.

Taloussuunnitelmassa vuosilta 2024 - 2026 kertyy kaikkiaan noin 831 000 euroa alijäämää. Kunnan taseeseen on kertynyt ylijäämää 7,1 Meur ja konsernille 4,9 Meur, joten kertyneet ylijäämät kattavat taloussuunnitelman alijäämät. Talousarviovuosi 2024 on 359 880 euroa alijäämäinen.

Kärkölen kunnan vuoden 2024 talousarvion toimintamenot ovat yhteensä noin 16,8 Meur ja kasvavat 1,3 prosenttia vuoden 2023 budjettitasosta. Kunnan henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan noin 230 000 euroa.

Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan noin 69 500 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen arvioidaan pienenevän noin 180 000 euroa pääosin sähkön ja lämmityksen hinnan muutosten myötä.

Toimintatulot ovat noin 6,94 Meur, mikä on 4,0 prosenttia enemmän kuin vuoden 2023 muutetun talousarvion 6,67 Meur. Tuottoja lisäävät 2,7 prosentilla kasvaneet myyntituotot ja tukien ja avustusten 43,8 prosentin kasvu. Tuet ja avustuksen ovat olleet osin alibudjetoituna aiemmissä budjeteissa. Maksutuottojen odotetaan pysyvän ennallaan ja muiden toimintatuottojen kasvavan 2,1 prosenttia.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 10,3 Meur. Vuonna 2023 arvioitiin kertyvän noin 9,7 Meur. Yhteisövero on osake-yhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisöveronsaajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat.

Kuntien osuus yhteisöveron tuotoista laskee vuodesta 2023 alkaen, mutta yhteisöveron tuoton odotetaan kasvavan vuodelle 2023 arvioidusta 633 000 eurosta 1 361 000 euroon. Yhteisöveron tuotto on ylittänyt selvästi arviot vuonna 2023 ja hyvän tuoton odotetaan jatkuvan.

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä valtionosuudet pienentyvät edelleen hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksesta. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän noin 1,15 Meur vuodelle 2024. Tämä on 17 prosentin pudotus vuoden 2023 tasosta.

Talousarvioesityksessä vuosikate ei riitä kattamaan investointien myötä kasvanutta noin 1,5 Meur poistoerää, jolloin talousarvioluonnoksen tulos on 359 880 euroa alijäämäinen.

Suunnitelmavuosien 2025 ja 2026 poistot ovat noin 1,57 Meur tasolla ja myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä.

Merkittävänä investointikohteena jatkuu vielä siirtoviemäriin rakentaminen. Suuret investoinnit vaikuttavat kunnan lainanottotarpeeseen. Lainamäärä tulee kasvamaan vuoden 2024 aikana yhteensä noin 24,5 Meur tasolle, joka on noin 5 930 euroa asukasta kohden. Varsinaisen lainan lisäksi korkoriskiä aiheuttavat leasing-sopimukset.

Tasapainoisen talouden ehtona suunnitelmakaudella on toimintatuottojen kasvattaminen, toimintakatteen matala kasvu, pieni korkotason nousu ja investointien tehokas toteutus.

Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2024 - 2026 huomioiden kunnanhallituksen päättämät eritellyt muutokset.</p> <p>Kunnanhallitus valtuuttaa talouspäällikön tekemään käsittelyssään päättämät muutokset ja teknisluontoiset korjaukset talousarviokirjaan.</p> <p>Lisäksi kunnanhallitus päättää käynnistää talouden vakauttamisohjelman valmistelun vuoden 2024 alussa ja nimeää kunnan johtoryhmän vastaamaan tehtävästä sekä raporttoimaan valmistelun etenemisestä kunnanhallitukselle.</p>
Päätös	<p>Keskustelun kuluessa Toni Alander esitti, että investoinneista siirretään vuodelta 2024 vuoteen 2026 Keskuspuiston skeittialueen rakentaminen ja puiston perusparannus 100 000 euroa. Kaikki kannattivat Toni Alanderin esitystä.</p> <p>Keskustelun jatkuessa Mari Raininko esitti Toni Alanderin kannattamana, että Valkjärven alueen kaavan valmistelu siirretään vuodelta 2024 vuoteen 2025.</p> <p>Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selostuksen keskustelun kuluessa tehdystä ehdotuksesta, mikä hyväksyttiin ja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava äänestys.</p> <p>Puheenjohtaja esitti äänestyksen toimitettavaksi sähköisenä äänestyksenä, mikä hyväksyttiin ja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat esittelijän esityksen hyväksymistä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Mari Rainingon esityksen hyväksymistä, äänestävät EI.</p> <p>Suoritettussa sähköisessä äänestyksessä, äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä, annettiin 5 JAA-ääntä ja 4 EI-ääntä.</p> <p>Puheenjohtaja julisti kunnanhallituksen päätökseksi tulleen esittelijän esityksen sillä muutoksella, että investoinneista siirretään vuodelta 2024 vuoteen 2026 Keskuspuiston skeittialueen rakentaminen ja puiston perusparannus 100 000 euroa.</p>
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Kunnanvaltuusto 11.12.2023 § 62 205/02.02.00/2023	
Esittelijä	kunnanhallitus
Päätösehdotus	<p>Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2024 - 2026 huomioiden kunnanhallituksen päättämä muutos siirtää investoinneista vuodelta 2024 vuoteen 2026 Keskuspuiston skeittialueen rakentaminen ja puiston perusparannus 100 000 euroa.</p>

Päätös

Keskustelun kuluessa Mari Raininko esitti Santeri Nousjoen, Anne Tuomaila-Lähteenmäen ja Martti Aslamaan kannattamana, että investoinneista siirretään vuodesta 2024 vuoteen 2025 Valkjärven alueen kaavan valmistelu 20 000 euroa.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selostuksen keskustelun kuluessa tehdystä ehdotuksesta, mikä hyväksyttiin ja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava äänestys.

Puheenjohtaja esitti äänestyksen toimitettavaksi nimenhuutoäänestyksenä, mikä hyväksyttiin ja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen esityksen hyväksymistä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Mari Rainingon esityksen hyväksymistä, äänestävät EI.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä, äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä, annettiin 10 JAA-ääntä ja 12 EI-ääntä.

Puheenjohtaja julisti äänestystulokseksi tulleen Mari Rainingon esityksen siirtää vuodesta 2024 vuoteen 2025 Valkjärven alueen kaavan valmistelu 20 000 euroa.

Keskustelun jatkuessa Matti Sallila esitti Martti Aslamaan, Sirpa Kinnarin, Liisa Korpelan ja Anne Tuomaila-Lähteenmäen kannattamana, että investoinneista vuodelta 2026 siirretään vuoteen 2024 Keskuspuiston skeittialueen rakentaminen ja puiston perusparannus 100 000 euroa.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selostuksen keskustelun kuluessa tehdystä ehdotuksesta, mikä hyväksyttiin ja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava äänestys.

Puheenjohtaja esitti äänestyksen toimitettavaksi nimenhuutoäänestyksenä, mikä hyväksyttiin ja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen esityksen hyväksymistä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Matti Sallilan esityksen hyväksymistä, äänestävät EI.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä, äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä, annettiin 15 JAA-ääntä ja 7 EI-ääntä.

Puheenjohtaja julisti kunnanvaltuuston päätökseksi tulleen kunnanhallituksen esityksen seuraavalla muutoksella: investoinneista siirretään vuodesta 2024 vuoteen 2025 Valkjärven alueen kaavan valmistelu 20 000 euroa.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus